

PRILOG POZNAVANJU GRAĐANA I PUČANA U SPLITU POČETKOM XVI STOLJEĆA

Danica Božić-Bužančić

U bogato sačuvanom arhivu stare splitske općine među ostalom građom nalazi se sveščić umetnut u papirnate korice na kojima stoji naslov *Descriptio civium et populorum civitatis Spalazi*.¹ Sveščić je formata 23 × 32, ranije je bio prošiven, ali konac nije sačuvan. Pisan je poluhumanistikom. Oštećen je od vlage, a još više nagrizen od grizlica, tako da su dijelovi pojedinih riječi nečitki.² Sveščić je upotrebljavan, ali koliko smo mogli istražiti, nije objavljen.³

Iz teksta zabilježenog na prvom listu iznad popisa vidi se da se radi o popisu građana i pučana starog i novog dijela grada Splita. Naime, god. 1507, u doba splitskog kneza i kapetana Pietra Maripiera,⁴ zatražio je ser Grgo Suvica da se sastavi ovaj popis, a sastavio ga je Jakov Lombardus. U popisu je zabilježeno ukupno 368 lica, od toga u Novom gradu 195, a u Starom 173. Sva popisana lica su muškarci, a iz svega proizlazi da su to bili odrasli ljudi, njihovim obiteljima nema ni spomena.

¹ Sveščić se čuva u dijelu tog fonda koji se nalazi u Historijskom arhivu u Zadru, pod inventarskim brojem 50 (pripremila: D. Božić-Bužančić, *Inventar arhiva stare splitske općine*, »Izvanredno izdanje Historijskog arhiva u Splitu«, 1969).

² U prilogu donosimo cijeli tekst sveščića radi njegove vrijednosti. Slovo »u« koje u tekstu vrijedi za slovo »v« transliterirali smo u »v«. Mjesta koja su u tekstu nagrizena od grizlica i nije ih moguće pročitati označili smo točkicama i stavili uglate zagrade, a ona koja smo pokušali rekonstruirati označili smo oštrim zagradama. Mjesto koje je u tekstu ispunjeno točkicama umjesto slovima prepisali smo na isti način, ali bez zagrada i uz napomenu (sic). Sve kratice u tekstu smo razriješili i pisali ih bez zagrada, jedino kod onih za koje nismo bili sigurni, razriješeni dio stavili smo u okrugle zagrade.

Imena, prezimena, nadimci i imena gradova pisana su u sveščiću neujednačeno, ali ipak najčešće malim početnim slovom. U prepisivanju stavljena su velika slova prema suvremenom pravopisu.

Za pojedine riječi teško je odrediti da li znače nadimak ili neko zanimanje, koje iz dostupnih nam rječnika nismo mogli razjasniti. Osim toga, u starijim ispravama često su imena gradova naznačena uz lična imena najprije kao naznaka porijekla, kasnije to može postati nadimak, i konačno prezime. Stoga je teško u svakom slučaju lučiti ime mjesta kao oznaku porijekla, od onoga koje je već postalo nadimak ili prezime. Jednako se u srednjem vijeku uz vlastito ime naznačavalo i ime oca, koje kasnije postaje prezime. Poteškoće stvaraju i prefiksi »de«, odnosno »di«, koji su u ovom popisu prilično proizvoljno stavljani, pa nije uvijek jasno da li su dio prezimena ili označavaju pripadnost. Mi smo ih, držeći se bibliotekarskih pravila, stavljali iza prezimena.

³ Tako je ovaj sveščić iskorišten u članku C. Fiskovića, *Umjetnički obrt XV—XVI stoljeća u Splitu*, »Zbornik Marka Marulića«, Zagreb 1950, str. 127—164.

⁴ Pietro Maripiero bio je knez i kapetan Splita od 31. IV 1507. do 30. XI 1509, kada je dužnost preuzeo Giacomo Leoni (G. Novak, *Povijest Splita*, II, str. 214).

Ako se usporede imena iz ovog popisa s imenima plemićkih obitelji zabilježenih u Splitu 1553 god., dakle 46 godina kasnije, vidi se da je u popisu iz 1507. od plemićkih prezimena zabilježeno jedanput prezime de Alberti. Nijednog drugog prezimena od onih što ih navodi Giustiniani nema u priloženom popisu, a to su: Balci, Cipci, Comuli, Cindri, Giudici, Grisogoni, Gabanich, Hieremie, Lucari, Maruli, Mainosevich, Natali, Papali, Petrachi i Tartaglie.⁵

Na osnovu svega navedenoga može se pretpostaviti da je ovaj popis bio potreban građanima i pučanima u njihovim borbama s plemićima, koji su bili prisvojili svu vlast u komuni. To je doba kada se u Splitu formira građanska klasa. Građani se već izdvajaju od pučana ekonomskom moći, pa i kulturom. U popisu su to oni koji nose naslov »ser«. Možda su to bili najugledniji građani. U građansku klasu su vjerojatno spadali i neki drugi npr. jači obrtnici koji još nisu imali i pravo na naslov »ser«. To je doba kada su obrti u Splitu još uvijek cvali. Godine 1512. nasuprot plemićkom Velikom vijeću u Splitu se već spominje i »Universitas civium et popularium spectabilis Civitatis Spalati«.⁶

Spomenuto je da popis obuhvaća samo ona lica koja su živjela u Starom i Novom gradu, dakle unutar gradskih zidina. Stari grad je bio naziv za dio Splita unutar Dioklecijanove palače. Međutim, s vremenom se stanovništvo Splita množilo, pa već u srednjem vijeku Split izlazi iz okvira Dioklecijanove palače i širi se prema istoku, gdje niče novi dio grada, s novim središnjim trgom, današnjim Narodnim trgom, koji postaje središte političkog i uopće gradskog života.⁷ U početku je taj novi dio bio izvan zidina i nazivan je »burgus«, kasnije je i on utvrđen. Nazivi Stari i Novi grad spominju se još i krajem XVIII st.⁸

Predgrađa Splita ovim popisom nisu obuhvaćena, iako su već tada imala priličan broj stanovnika. Po Giustinijaniju bilo je 1553. god. u splitskim predgrađima 583 stanovnika. Ali stanovnici predgrađa nisu spadali u gradsku organizaciju jer su se predgrađa kasnije formirala, iako se već rano naziru. Stoga njih splitski statut ne spominje. Za mletačke uprave predgrađa imaju svoju upravu,⁹ ali su ipak njihovi stanovnici imali prema gradu određena prava i obaveze.

Ovim popisom nisu obuhvaćeni ni Židovi, iako ih je u to doba bilo u Splitu. Ma koliko da je Venecija bila prema njima tolerantna, oni su vjerojatno i u Splitu, kao i u Veneciji, plaćali dozvolu boravka¹⁰ i nisu se ubrajali ni u jednu od tri spomenute društvene klase tog vremena, premda su splitskoj trgovini davali vrlo značajan doprinos.

Uza sve to što ovim popisom nije obuhvaćeno cjelokupno stanovništvo Splita, niti su doneseni svi oni podaci koje bi dali opći službeni ili crkveni popisi, ovaj je popis vrlo vrijedan. U prvom redu, za većinu

⁵ S. Ljubić, *Commissiones et relationes Venetae*, sv. II, 1525—1553, Zagreb 1877, str. 214.

⁶ M. Novak, *Autonomija dalmatinskih komuna pod Venecijom*, Zadar 1965, str. 99.

⁷ G. Novak, *Povijest Splita*, sv. I, 88. karta i str. 494. — legenda.

⁸ Planovi Splita u svesku 724 Dispacci Proveditori alla Sanità in Dalmazia E. Angelo Diedo da 25. Maggio 1784 sino 11 Marzo 1785. u Državnom arhivu u Veneciji.

⁹ G. Novak, *n. dj.*, sv. II, str. 466—468.

¹⁰ D. Kečkemet, *Židovi u povijesti Splita*, Split 1971, str. 24.

popisanih naznačena su prezimena ili nadimci, koji su najvećim dijelom hrvatski. Zatim su navedena zvanja i zanimanja dijela ljudi ovih društvenih klasa, porijeklo pojedinaca i, konačno, tko je tada nosio naslov »ser«.

Popis je to vredniji jer u to doba još nisu propisane matične knjige. Najstarija splitska matica krštenih počinje 1570. god.¹¹

¹¹ Najstarija matična knjiga koja obuhvaća cijelo područje Splita, tj. grada i predgrada, jest matica krštenih koja počinje 21. V 1570. Najstarija knjiga vjenčanih počinje od 25. IX 1610, a umrlih 31. XII 1617.

Za predgrada Splita zasebno su se počele voditi matice tek u XIX st., i to za Varoš i Dobri (župa sv. Križa) 1828. god., a za Lučac i Manuš (župa sv. Petra) 1825. godine (B. Zelić-Bučan, *Zbirka matičnih knjiga u Historijskom arhivu u Splitu*, sv. 5, Split 1965, str. 173. i dalje).

Matice Židova u Splitu sačuvale su se od 1817. god. naovamo i čuvaju se u Muzeju Bogoštovne židovske općine u Splitu (D. Božić-Bužančić, *Inventar zbirke matičnih knjiga u Historijskom arhivu u Splitu*, sv. 7, Split 1969, str. 439).

ARHIV STARE SPLITSKE OPĆINE — DIO U HISTORIJSKOM ARHIVU U
ZADRU

Svez. br. 50/1

Hoc est descriptio civium et popularium in civitate tam veteri quam nova Spaleti facta et descripta per Jacobum Lombardum et im cancellarium magnifici et clarissimi domini Petri Maripereo magnifici comitis et capitanei de eius mandato, ad instantiam et requisitionem egregij ser Gregorij Suuize (?) intervenientie et petentis nomine populi currente anno domini 1507 die martis primo mensis Junij indicione decima videlicet

Civitate nova

Ser Stefanin Capogrosso	Lucha Crai
Maestro Nicolo Golomido oredese	Maestro Doimo Prelaberich
Bernardin de Lorenzo de Benedicto	Piero da Dulcigno caporal
Nicolo Gnego solda	Lorenzo Nanarich
Paron Gasparo di Zorzi Bisinza	Piero zenero di Mathias
Vivian fo fameio de ser Marco	Rado zenero de Posvisdalo
Capogrosso	Lucha solda
Ser Hieronymo de Cambio	Maestro Mattio fornasa
Ser Francin Turella Puiese	Martin Posvisdalovich
Ser Pompeo di Jacomo de Marini	Mattio Radueich
Piero Musinich	Maestro Polo pelizer
Ser Anzolo Capurno	Maestro Francesco caleger de
Ser Fioreo de Jusiza	Andrea
Ser Piero de Gregoriza	Maestro Zan Rodicich
Maestro Michiel Crivosia	Za-n de Martin Murlacho
Ser Lappo spisier	Zan
Maestro Andrea traper	Zann ^o fiol de Burgoforte caporal
Maestro Zan boter	Bosicho Ladicich
Zan Gobo	Mistro Piero traper
Ser Marco Capogrosso	Vuchich fulia
Zuane de Michiel Milaevich	Griguor zenero di Damian sartor
Ser Damian sartor caporal	Matias becher
Maestro Marin Siporinich	Andrea folador
Maestro Radin caleger solda	Maestro Antonio Radinovich solda
Polo Luchmanich	Maestro Stasio calafa
Pierro Vavlicich	Polo Rosin (?) mariner
Maestro Andrea Donsborgo solda	Ser Scipio de Florio da Manferdonia
Piero marnier zenero de Uno(vi)ch	Radovan Segroevich
folia	Antonio de Tarsia solda
Damian di Piero da Dulcigno	Maestro Arnier Gancovich
Fran(cesco) zenero di Zorzi Negro	Maestro Matio Dobrilovich
[.] Baba	Simon Urmanich
Maestro Zan Remetich	Marin di Veia
Jacomo zenero di Grigour barbier	Zuan Luchasinovich
Vuchich peschador	Griguor Rosin mariner
Zanero compagno di castello	Polo Cvitich
Nicolo Galinovich	Maestro Marin taiapiera
	Lorenzo caporal di [.]

Maestro Zorzi Cuserovich
 Zorzi Micharevich
 Zorzi Albanese
 Zuan Buratovovich solda
 Doymo Sfaganich
 Stefano Puia solda
 Lorenzo Turco solda
 Zuan de Bergogna solda
 Maestro Marin cimador
 Maestro Doymo di Zorzi remeto
 Doymo Stipich solda
 Thoma Martinovich plater
 Bertan Ghalich mariner
 Michiel Ghalich
 Hieronimo di Jacomo favro
 Thomaso Drasicich
 Nicolo Gnego caporal ala porta
 Bernardin di Lucha Pizol
 Piero caporal fameio del Capelo
 Maestro Bastian Promasich
 Lucha fameio de Suviza
 Ifsa Petrosovich
 Marin Parotevich peschador
 Maestro Zan pelizer
 Alovisa da V(enet)ia solda
 Piero spazaroba
 Maestro Marin Blagaevich
 Maestro Ifco caleger
 Maestro Polo Zachochievich
 Thomaso Delario caporal solda
 Ser Bernardin Terzago
 Polo Vacich solda
 Piero Mlanich
 Piero Dobrosunovich
 Marco Tordinovich
 Radovan svonzar dela canpana
 Griguor Gaucich
 Thomaso zenero de Pribich
 Matio Clunich
 Antonio solda zenero di Crastovina
 Bianchin solda caporal
 Ser Piero Agresta
 Maestro Doymo de Greguor Piva
 Doymo Radanovich
 Zuan Radesich
 Maestro Antonio calafa
 Maestro Hieronymo Zachochievich
 Zan Bianco
 Dobriulo mariner
 Antonio Starbenich mariner

Maestro Rado calafa
 Stefano zenero de Alineroi
 Piero favro da Napoli solda
 Maestro Thomaso Burato
 Maestro Doymo Marangonich
 Zuan Mlanchovich
 Doymo de Albertis
 Simon de Bisiulovich
 Zorzi zenero di remeto
 Suviza mariner
 Maestro Polo pelizer
 Michiel Cesserovich dala Braza
 Maestro Marco bombardier solda
 Maestro Marco da Trento solda a la
 porte
 Zorzi peschador
 Zuan zenero di Remetich
 Gregor Cralich taiapria
 Marin Cessai
 Lorenzo di Matio
 Maestro Nicolo pelizer
 Maestro Martin pelizer
 Maestro Lucha Pripsich caliger
 Piero caporal [.....]
 Matio zenero di Sestriniza
 Hieronymo Commito
 Piero di Polo [.....]
 Simon [.....] di Rusiza
 Maestro Piero Carevich
 Marco Cussich
 Radoslavo Bilosevich
 Piero da Piran solda
 Marco Paich
 Piero de Borgo Forte
 Maestro Jacomo Zarevich
 Griguor trombeta solda
 Simon solda ala porta
 Maestro Antonio Orlandin
 Marin de Diodado
 Ser Hieronymo Sfoetinich
 Stefano peschador
 Maestro Nicolo Pizenin
 Ser Bertan Lapotich
 Ser Lapo de Gregoriza
 Doymo Bastasich
 Ser Polo de Bilava fo cavalier
 Simon da Zara
 Polo Cliuch
 Maestro Nicolo Tardicich

Ser Bernardin tentor
Zan di Bari solda
Maestro Matio quondam Biasi
caleger
Doymo Pechiarich
Ser Simon de Augubio
Maestro Arnier Sfernichevich
Pasqualin geler
Polo Doglod
Ser Philippo Cuparich
Maestro Jacomo Milich
Penich quondam Rado Slotresich
Zan caporal de Radichio
Maestro Alegreto Potratiza calegher

Zupan di Biasi calegher
Doymo Clarich
Ser Simon Nochidovich
Luca Mizifora
Zuan di Malg^t
Marmel de Ruzier
Nicolo Carepich
Maestro Radon Radonovich solda
Maestro Piero Zacochievich orese
Ser Hieronymo di Zorzi
Ser Francesco de Berin
Maestro Michiel Sfetcovich
Phelippo di Girardo dal[. Jomo

In civitate veteri

Matio Bilicich
Zorzi Biloevich
Stefano Siporinich
Maestro Lucha di Zan di Radichio
Maestro Mario Sanichovich sartor
Matio pescador Cosmich
Matio Travarich piazor
Ser Alovise Trivisan
Maestro Ventura barbier
Ser Zan Crischovich
Ser Marcho d'Anchona
Maestro Vucho Cogno [.....]
Zorzi Siporinich
Maestro Matio favro
Marchesin pescador
Michiel traper
Ser Jacomo [.....]
Marco Calich
Doymo da Burgo Forte
Maestro Radoslavo boter
Nicolo Vuchovich peschador
Maestro Marco Radisich
Michiel Doianovich
Zan Turco
Bertan Bocestaelich
Marin Pizol solda
Maestro Jacomo Radonovich
Polo Sestram solda ala porta
Ser Florio Mliaevich
Antonio Blaschovich
Hieronymo Scocibusich
Piero Scocibusich
Michiel forner
Maestro Stefano Ducecich caleger

Matio Costoevich
Michiel tentor
Nicolo Scocibusich pescador
Ser Cyprian tentor
Antonio di Hieronymo Radovicich
Maestro Piero Fetchinch
Stefano Caogrosso
Marco Babalich
Radivoia de Helia
Matio Mazarich
Ser Greguor di Suviza
Ser Antonio di Gubio
Ser Piero di Augubio
Ser Martin Domicio
Maestro Nicolo Rudicich
Maestro Piero Felipovich
Maestro Francesco orese
Doymo Glavina
Maestro Marin Senelicich
Maestro Zan Senelicich
Ser Phedergin caporal
Maestro Matos Petanovich
Antonio da Faenza solda
Maestro Doymo Phelipovich
Jadreo Galesich
Jacomo Cucich
Marchissa Travarich
Maestro Zan Bigliacich
Maestro Marin Miranich
Maestro Piero Tamburin
Pripco mariner
Lucha de Montegrasso
Ser Jurin Bastianovich
Maestro Jacomo Petanovich

Ser Hieronymo Sfilich
 Staso Milchovich
 Ser Bernardin di Nadal
 Maestro Vuchaso Budoevich
 Ser Zuan Rosan
 Mistro Bernardin bariler
 Nicolo Vuchovich marzer
 Maestro Michiel Custionich
 Antonio Bilosevich
 Ser Antonio Cesthovich
 Ser Matio caporal
 P(et)cho Lisiza
 Marcho mariner
 Renaldo spasier
 Milon pescador
 Maestro Marco Ivanovich
 Ser Nicolo Cesthovich
 Ser Hieronymo falcon
 Maestro Antonio Sfenizanich (sic)
 Maestro Stefano Sfernizanich
 Janco Cochovich
 Maestro Stasio depentor
 Greguor zenero de Vlada
 Antonio Cochovich
 Gregor Cochovich
 Zorzi nevo di Matio galioto
 Maestro Cusma marangon
 Maestro Zan de Andrea caleger
 Maestro Marin Bonzovich
 Maestro Doymo de Radivoicich
 calafa
 Maestro Bastaso
 Zan Bistriza solda
 Michiel Jubinovich marnier
 Zuan Bachiaz
 Simon Bulias
 Zorzi Budarcich
 Stefano peschador
 Michiel Pernincich
 Simon fameio di Chamerovich
 Thomaso fio de (sic)
 Maestro Stefano Rucicich
 Ser Alovise da Travi solda
 Giacomo Mischovich
 Simon Sixtan
 Maestro Michiel favro di Chuc
 Maestro Piero bariler
 Doymo Dragichevich
 Piero di Radincich
 Conte Zorzi compagno ala porta

Radoje Grichovich
 Phelippo piacer
 Matio tentor
 Maestro Stefano de Trento
 Damian Radincich
 Zorzi boter
 Zan Goimilovich
 Maestro Andrea Bianco
 Maestro Stasio Sudich taiapiera
 Maestro Matio Camerovich caleger
 Maestro Bernardin Bianchovich
 caleger
 Zorzi Camerovich solda
 Marco Goimilovich solda
 Thomaso Dudich
 Maestro Antonio Tanchivoievich
 caleger
 Maestro Piero orese Ratimlovich
 Hieronymo Traviza
 Nicolo mariner
 Ser Nicolo Michsich da Sibinico
 Luca di Cataro compagno di castello
 Zuan Moniatovich
 Dioda balestrier solda (?)
 Renaldo compagno di castello
 Maestro Domenego caleger
 Piero de Gappa
 Maestro Nicolo Perlabeta
 Zan zenero de Mladin
 Mistro Antonio favro
 Maestro Lucha Sipich taiapria
 Giacomo piazer Jugoevich
 Ser Lucha balestrier
 Zorzi Bachiaz
 Lorenzo compagno dela porta da
 Napoli
 Maestro Marin Punosevich sartor
 Maestro Marin Glavich
 Antonio di Hrste (?) solda
 Fiorio boter
 Maestro Matio orese
 Zuan Calich
 Christachio peschador
 Maestro Lucha Mantelo
 Civitan forner
 Ser Thoma so Poiese
 Ser Dona Poiese
 Domenego fio di Grignol barbier
 Maestro Lucha calafa
 Lucha di Sisianich

Ser Marco Radnocovich
 Zan Pasigrach
 Nicolo zenero di Sicha solda
 Belin peschador
 [...] Radoevich

Marin Radoevich
 Michiel Marcich
 Zorzi di Benedicto
 Maestro Marco barbier

Prezimana i nadimci

	Broj lica	
	Stari grad	Novi grad
Albanese	—	1
Albertis, de	—	1
Agresta	—	1
Alineroi	—	1
Augubio, di, de	1	1
Babalić (Babalich)	—	1
Bakijac (Bachiaz)	2	—
Bastazić (Bastasich)	—	1
Bastijanović (Bastianovich)	1	—
Bergogne, de	—	1
Berin, de	1	—
Biancho	1	1
Bijanković (Biancovich)	1	—
Bilava, de	—	1
Biličić (Bilicich)	1	—
Bilojević (Biloevich)	1	—
Bilošević (Bilosevich)	1	1
Biljačić (Bigliacich)	1	—
Bižulović (Bisiulovich)	—	1
Bistrica (Bistriza)	1	—
Bižinca (Bisizza)	—	1
Blagajević (Blagaevich)	—	1
Blašković (Blaschovich)	1	—
Bočestajelić (Bočestaelich)	1	—
Boncolić (Bonzolich)	1	—
Budarčić (Budarcich)	1	—
Budojevich (Budeovich)	1	—
Buljas (Bulias)	1	—
Burato	—	1
Buratojević (Buratoevich)	—	1
Burgoforte	—	1
Cambio, de	—	1
Caogrosso	1	—
Capogrosso	—	2
Capurno	—	1
Carević (Carevich i Zarevich)	—	2
Cessai	—	1
Ceserović (Cesserovich)	—	1

	Broj lica	
	Stari grad	Novi grad
Cestović (Cesthovich)	2	—
Cvitić (Cvitich)	—	1
Delario	—	1
Dobrilović (Dobrilovich)	—	1
Dobrosunović	—	1
Doglod	—	1
Dojanović (Doianovich)	1	—
Domicio	1	—
Donsborgo	—	1
Dragičević (Dragichevich)	1	—
Dražićić (Drasicich)	—	1
Dučević (Ducecich)	—	1
Dudić (Dudich)	1	—
Felipović (Felipovich i Phelipovich)	2	—
Fetkinć (Fetchinch)	1	—
Florio, de	—	1
Galinović (Galinovich)	—	1
Galešić (Galesich)	1	—
Gappa	1	—
Gaučić (Gaucich)	—	1
Galić (Ghalich)	—	2
Glavić (Glavich)	1	—
Glavina	1	—
Gnego	—	2
Gobo	—	1
Gojmilović (Goimilovich)	2	—
Golomido	—	1
Gregorica (Gregoriza)	—	2
Ivanović (Ivanovich)	1	—
Janković (Jancovich)	—	1
Jubinović (Iubinovich)	1	—
Jugojević (Jugoevich)	1	—
Jusica (Jusiza), de	—	1
Kalić (Calich)	2	—
Kamerović (Camerovich)	2	—
Karepić (Carepich)	—	1
Klarić (Clarich)	—	1
Ključ (Cliuch)	—	1
Klunić (Clunich)	—	1
Kokošić (Cochosich)	3	—
Kozmić (Cosmich)	1	—
Kostojević (Costoevich)	1	—
Kraj (Crai)	—	1
Kralić (Cralich)	—	1
Krastovina (Crastovina)	—	1
Kriković (Crichovich)	1	—

	Broj lica	
	Stari grad	Novi grad
Kristović (Cristhovich)	1	—
Krivošija	—	1
Kučić (Cucich)	1	—
Kuparić (Cuparich)	—	1
Kuserović (Cuserovich)	—	1
Kusić (Cussich)	—	1
Kustijonić (Custionich)	1	—
Ladičić (Ladicich)	—	1
Lapotić (Lapotich)	—	1
Lisica (Lisiza)	1	—
Lukašinović (Luchasinovich)	—	1
Lukmanić (Luchmanich)	—	1
Mantelo	1	—
Marini	—	1
Marangonić (Marangonich)	—	1
Marčić (Marcich)	1	—
Martinović (Martinovich)	—	1
Mazarić (Mazarich)	1	—
Mikarević (Micharevich)	—	1
Mikšić (Michsich)	1	—
Milajević (Milaevich)	—	1
Milić (Milich)	—	1
Milković (Milchovich)	1	—
Miranić (Miranich)	1	—
Mišković (Mischovich)	1	—
Mizifora	—	1
Mlanić (Mlanich)	—	1
Mlanković (Mlanchovich)	—	1
Mlijajević (Mliaevich)	1	—
Monjatović (Moniatovich)	1	—
Murlacho	—	1
Mužinić (Musinich)	—	1
Nanarić (Nanarich)	—	1
Negro	—	1
Nokidović (Nochidovich)	—	1
Orlandin	—	1
Paić (Paich)	—	1
Parotević (Parotevich)	—	1
Pazigrah (Pasigrach)	1	—
Pečarić (Pechiarich)	—	1
Perlabeta	1	—
Perninčić (Pernincich)	1	—
Petanović (Petanovich)	2	—
Petrosović (Petrosovich)	—	1
Piva	1	—
Pizenin	—	1

	Broj lica	
	Stari grad	Novi grad
Pizol	1	1
Poiese	2	—
Potratica (Potratiza)	—	1
Pozvzdalo (Posvisdalo)	—	1
Pozvzdalović (Posvisdalovich)	—	1
Prelaberić (Prelaberich)	—	1
Pribić (Pribich)	—	1
Pripšić (Pripsich)	—	1
Promašić (Promasich)	—	1
Puia	—	1
Punošević (Punosevich)	1	—
Radanović (Radanovich)	—	1
Radešić (Radesich)	—	1
Radić (Radichio), de, di	1	1
Radinović (Radinovich)	—	1
Radišić (Radisich)	1	—
Radivojčić (Radivoicich), de	1	—
Radnoković (Radnocovich)	1	—
Radojević (Radoevich)	1	1
Radonović (Radonovich)	1	1
Radovičić (Radovicich)	1	—
Radučić (Raducich)	—	1
Ratimlović (Ratimlovich)	1	—
Remetić (Remetich)	—	2
Rodičić (Rodicich)	—	1
Rosan	1	—
Rosin	—	2
Ručićić (Rucicich)	1	—
Rudičić (Rudicich)	1	—
Saniković (Sanichovich)	1	—
Segrojević (Segroevich)	—	1
Seneličić (Senelicich)	2	—
Sestram	1	—
Sestrinica (Sestriniza)	—	1
Sika (Sicha)	1	—
Sipić (Sipich)	1	—
Siporinić (Siporinich)	2	1
Sisjanić (Sisianich)	1	—
Sixtan	1	—
Skočibušić (Scocibusich)	3	—
Starbenić (Starbenich)	—	1
Stipić (Stipich)	—	1
Sudić (Sudich)	1	—
Suvica (Suviza)	1	—
Svaganić (Sfaganich)	—	1
Svenicanić (Sfenizanich)	1	—

	Broj lica	
	Stari grad	Novi grad
Svernicanic (Sfernizanich)	1	—
Svernicевич (Sfernichevich)	—	1
Svetković (Sfetcovich)	—	1
Svilić (Sfilich)	1	—
Svojetinić (Sfoetinich)	—	1
Tamburin	1	—
Tankivojević (Tanchivoievich)	1	—
Tardičić (Tardicich)	—	1
Terzago	—	1
Tordinović (Tordinovich)	—	1
Travarić (Travarich)	2	—
Travica (Traviza)	1	—
Trvisan	—	1
Turco	1	1
Turella	—	1
Unović (Unovich) (?)	1	—
Urmanić (Urmanich)	—	1
Vačić (Vacich)	—	1
Vavličić (Vavlicich)	—	1
Vukić (Vuchich)	—	2
Vuković (Vučovich)	2	—
Zakokijević (Zachochievich)	—	3
Zlotrešić (Slotresich)	—	1

Naslov »ser« nosila su slijedeća lica:

a) sa naznačenim prezimenom ili nadimkom

Agresta, Petar	Kristović, Ivan (Zan)
Augubio, Petar di	Kuparić, Filip
Augubio, Šimun de	Lapotić, Bertan
Bastijanović, Jurin	Marini, Pompeo de Jakovljević
Berin, Franjo de	Mikšić, Nikola iz Šibenika
Bilava, Pavao (Polo) de	Mliajević, Florio
Cambio, Jerolim	Nokidović, Šimun
Capogrosso, Marko	Poiese, Dona
Capogrosso, Stjepan (Stefanin)	Poiese, Toma
Capurno, Anzolo	Radnoković, Marko
Cestović, Ante	Rosan, Ivan (Zuan)
Cestović, Nikola	Svilić, Jerolim
Domicio, Martin	Svojetinić, Jerolim
Florio, Scipio de iz Manferdonije	Suvica, Grgo (Greguor) di
Gregorica, Lapo de	Terzago, Bernardin
Gregorica, Petar de	Trvisan, Alovise
Jusica, Fioreo de	Turella, Francin, Puljiz

b) bez označenog prezimena

Alovise iz Tranija, vojnik
Ante iz Gubia
Bernardin Nadalov
Bernardin, bojadisar
Ciprijan, bojadisar
Damjan, krojač, desetar
Jakov
Jerolim Jurin (de Zorzi)
Jerolim, sokolar

Lapo, ljekarnik
Luka, samostrijelac (balestrier)
Marko iz Ankone
Matija, desetar
Pavao od Bilave,
ranije je bio kavaljer
Petar iz Gubia
Phedergin, desetar

Lica po zvanjima

Zanatlije po struci:

*Bačvari (bariler i botter)*¹²

Bernardin, majstor
Fiorio
Ivan (Zan), majstor
Juraj (Zorzi)
Petar, majstor
Radoslav, majstor

Krojači

Damjan
Damjan ser desetar
Punošević, Marin, majstor
Saniković, Mario, majstor

Brijači

Grignol
Grgo (Griguor)
Marko, majstor
Ventura, majstor

Kalafati

Ante, majstor
Luka, majstor

Radivojčić Duje, de majstor
Rado, majstor
Staž, majstor

Drvodjelci

Kuzma, majstor

Klesari

Kralić, Grgo (Gregor)
Marin, majstor
Sipić, Luka, majstor
Sudić, Staž, majstor

Kovači

Ante, majstor
Jakov
Matija, majstor
Mihovil kovač iz Kuka (Chuch),
majstor
Petar iz Napulja majstor, vojnik

Krznari

Ivan (Zan), majstor
Martin, majstor
Nikola, majstor
Pavao (Polo), majstor
Pavao (Polo), majstor

¹² Među bačvarima razlikovali su se oni koji su izrađivali barila i oni kojima su specijalnost bile bačve. Split je bio vinorodan kraj, pa nije čudo da su se obje ove specijalnosti gajile.

Za barilo kaže Boerio da je to drvena posuda sastavljena od duga kao i bačva, »botte«, a kapacitet mu je bio šest sičeva (G. Boerio, *Dizionario del dialetto veneziano*, Venecija 1856, ristampa anastatica, Milano 1971), dok je bačva, »bota«, po istom Boeriju sadržavala 10 vedara.

Barila kao ni vjedra nisu u svim lokalitetima Dalmacije vrijedila jednako. U Splitu je barilo sadržavalo 68, 424 litre, a vedro 21, 467 litre (F. Madirazza, *Storia e costituzione dei comuni dalmati*, Split 1911, str. 434—435).

Mastioničari (tentori)

Bernardin, ser
Ciprijan, ser
Matija
Mihovil

Dučević, Stjepan, majstor
Franjo Andrijin, majstor
Ivan Andrijin, majstor
Ivko (Ifco), majstor
Kamerović, Matija, majstor
Matija pok. Blaža, majstor
Potratice, Alegreto, majstor
Pripšić, Luka, majstor
Radin majstor, vojnik
Tankivojević, Ante, majstor

Krečari (fornasa)¹³

Matija, majstor

Mesari

Matija

Slikari (depentor)¹⁴

Stoš, majstor

Pekari

Cvitan (Civitan)
Mihovil

Strizači (cimador)¹⁵

Marin, majstor

Postolari

Bijanković, Bernardin, majstor
Blaž
Dominik, majstor

Stupari (?) (folia, fulla, fulador)¹⁶

Andrija
Unović
Vukić

¹³ Fornasa, s.f. Fornace, Edifizio in cui si calcinano le pietre e si cuocono i mattoni, gli embrici, le stoviglie, etc. (G. Boerio, n. dj.).

Međutim, kako je u popisu »fornasa« naziv obrta, možda je to ipak označavalo krečara. Boerio kaže za krečara: Fornasièr, s. m. Fornaciaio della calcina, dicesi quello che calcina le pietre vive (G. Boerio, n. dj.). Ne možemo možda ipak odbaciti ni pretpostavku da je ovaj naziv mogao označavati i lice koje je izrađivalo keramičke predmete — posude.

¹⁴ Vijesti o »depentorima« u Veneciji potječu već iz 1271. god. God. 1386. bio je kodificiran pravilnik ovih obrtnika. U taj obrt ubrajali su se pozlatari, pa oni koji su ukrašavali ornamentirane pozlaćene kože, minijaturisti, »mascareri« i »cartoleri«, zatim oni koji su označavali stranice i crtači. Skupa s rezbarima i dvodjelcima ovi su obrtnici činili neku vrstu obrtničke aristokracije. Tek 1679. god. iz svih tih grana izdvajaju se slikari. U toj struci radila su i velika slikarska imena, kao Tizian, Paolo Veronese i drugi (G. Morazzoni, *Il mobile veneziano del '700*, Milano-Rim-Venecija 1927).

U skromnim inventarima splitskih kuća iz druge polovice XVI st. zabilježene su oslikane škrinje i kreveti, a dvije su škrinje čak bile i oslikane i pozlaćene. To je doba kada je Split već ekonomski bio slab, ali je ovaj namještaj možda potjecao i iz početka stoljeća. Možda je bio izrađen i oslikan u samom Splitu, budući da je početkom stoljeća tu zabilježen majstor Staš, koji se vjerojatno bavio i takvim poslovima. Majstor Staš je vjerojatno onaj isti Staš Babić, kojega i drugi pisani dokumenti spominju krajem XV i početkom XVI stoljeća (C. Fisković, *Umjetnički obrt XV—XVI stoljeća u Splitu*, »Zbornik Marka Marulića 1450—1950«, Zagreb 1950, str. 145).

¹⁵ Cimador, s. m. cimatore, quegli che scema il pelo à pannilani (G. Boerio, n. dj.). Slobodna splitska komuna imala je svoga strizača. Poznat je izbor tog obrtnika 1353/54. godine, a 1360—1361. bila su tri strizača (G. Novak, n. dj., sv. I, str. 425. i 431).

¹⁶ Folia, odnosno fulla. Za ovu vrstu obrta u dostupnim nam rječnicima nismo našli tumačenje. Prema Akademijinu rječniku srednjovjekovnog latinizeta (Lexicon latinizetis medii aevi Iugoslaviae, sv. II, Zagreb 1971) »folia« znači stupu. Budući da među zvanjima imamo strizače sukna, valjače vune, svilare, koji su, kako će dalje biti riječi, vjerojatno bili i sukarni, to je sigurno bilo i stupara.

*Svilari (traperi)*¹⁷

Andrija, majstor
Mihovil
Petar, majstor

Zlatari (orese)

Franjo, majstor
Golomido, Nikola, majstor

Matija, majstor

Ratimlović, Petar, majstor
Zakokijević, Petar, majstor

*Želatiner (?) (geler)*¹⁸

Paškvalin

Majstori bez označene struke:

a) s naznačenim prezimenom ili nadimkom

Biancho, Andrija
Biljačić, Ivan (Zan)
Blagajević, Marin
Boncolić, Marin
Budojević, Vukas
Burato, Toma
Carević, Jakov
Carević, Petar
Dobrilović, Matija
Donsborgo, Andrija
Felipović, Duje
Felipović, Petar
Fetkinć, Petar
Glavić, Marin
Ivanović, Marko
Janković, Arnir
Krivošija, Mihovil
Kuserović, Jure (Zorzi)
Kustijonić, Mihovil
Lapotić, Bertan
Mantelo, Luka
Marangonić, Duje
Milić, Jakov
Miranić, Marin
Orlandini, Ante

Perlabota, Nikola
Petanović, Jakov
Petanović, Matoš
Piva, Grgo (Gregour)
Pizenim, Nikola
Prelaberić, Duje
Radić, Luka, di
Radinović, Ante
Radišić, Marko
Radonović, Radon
Radonović, Jakov
Remetić, Ivan (Zan)
Rodičić, Ivan (Zan)
Ručić, Stjepan
Rudičić, Nikola
Seneličić, Ivan, (Zan)
Seneličić, Marin
Siporinić, Marin
Svenicanić, Ante
Svernicanić, Stjepan
Sverničević, Arnir
Svetković, Mihovil
Tamburin, Petar
Tardičić, Nikola
Zakokijević, Jerolim
Zakokijević, Pavao

¹⁷ »Traper« vjerojatno ima isto značenje kao i »drapièr«, a Boerio kaže da su to bila lica koja su izrađivala ili prodavala svilene tkanine. S obzirom na ekonomsku moć i veličinu Splita, ovdje se vjerojatno radilo o obrtnicima koji su proizvodili tekstil uopće, a u prvom redu sukna. Vjerojatno su ovi suknari proizvodili fine štofove. U univerzalnom talijanskom rječniku stoji: Drapperia. Quantità di drappi, si di lana, si di seta; ma oggidi nell'uso comune del parlare non s'intende se non di seta (*Vocabolario universale italiano*, izd. Società tipografica Traumatèr e compagni, Napulj 1830, sv. II). Znači, u stara vremena ova se riječ odnosila i na vunene i na svilene tkanine.

Obične domaće tkanine proizvodile su se sigurno kao i u idućim stoljećima u domaćinstvima, gdje se skoro redovito nalazio tkalački stan, ili su pak tkale pojedine žene po narudžbi, kao što je to u XVIII st. u Splitu radila Vinka Carogeri, zvana Buttigana (D. Božić-Bužančić, *Prilog poznavanju interijera kuće u XVIII st.*, »Izdanje Histo-rijskog arhiva u Splitu«, svez. 6, Split 1967, str. 143).

¹⁸ Želatiner (?) (geler). Vjerojatno je to čovjek koji je proizvodio riblju želatinu. Takva želatina proizvodila se mnogo u srednjem vijeku na istoku, ali se, kao što je opće poznato, proizvodila i u Dalmaciji. Geleria. Gelatina (*Vocabolario universale ita-liano*, n. dj., sv. III).

b) bez naznačenog prezimena ili nadimka:

Bastaso	Marko iz Trenta, vojnik
Duje	Stjepan iz Trenta
Marko, kumburaš, vojnik	Vuko

Lica ostalih zanimanja i zvanja:

<i>Galijaš</i>	<i>Ribari</i>
Matija	Belin
<i>Ljekarnici</i>	Jure (Zorzi)
Lappo, ser	Kristač (Christachio)
Renaldo	Kozmić, Matija
<i>Mornari</i>	Marchesin
Dobriilo	Milon
Galić, Bertan	Parotević, Marin
Jubinović, Mihovil	Skočibušić, Nikola
Marko	Stjepan
Nikola	Stjepan
Petar zet Unovića	Vukić
Pripko	Vuković, Nikola
Rozin, Grgo (Grigour)	<i>Remeta</i>
Rozin, Pavle	Jure
Starbenić, Ante	<i>Sokolar (falcon)</i>
Suvica	Jerolim, ser
<i>Paron</i>	<i>Trgovci</i>
Bižinica, Jure (Zorzi)	Petar (spazaroba) ¹⁹
<i>Glasnici (piazer, plater)</i>	Vuković, Nikola (marzer) ²⁰
Filip	<i>Zvonar</i>
Jugojević, Jakov	Radovan
Martinović, Toma	
Travarić, Matija	

Posluga u pojedinim kućama (fameio) bili su:

Vivian ranije u kući Copogrosso	Luka kod Suvice
Petar desetar	Šimun sluga kod Kamerovića

¹⁹ Spazzar la robba, spacciare, spacciare; vendere; smaltire; esitare (G. Boerio, n. dj.).

²⁰ Märzer o marzèra, s. m. mercialo; panniere; pannaiuolo; merciandro (G. Boerio, n. dj.).

Među građane i pučane popisana su slijedeća vojna lica:

Alovisе iz Tranija, ser, vojnik
Alovisе iz Venecije, vojnik
Ante iz Faenze, vojnik
Ante zet Krastovine, vojnik
Ante Hrstin (?), vojnik
Ante, vojnik
Ante iz Tarsije, vojnik
Bergogna, Ivan (Zuan) de, vojnik
Bianchin, vojnik desetar
Bistrica, Ivan (Zań), vojnik
Buratojević, Ivan (Zuan), vojnik
Burgoforte, desetar
Conte, Jure, »compagno alla porta«
Damjan, krojač, desetar
Delario Toma, vojnik desetar
Dioda, samostrijelac
Donsborgo, Andrija majstor, vojnik
Gnego, Nikola, desetar »alla porta«
Gojmilović, Marko, vojnik
Grgur, vojnik trubač
Ivan (Zan) iz Barija, vojnik
Kamerović, Jure, vojnik
Lovre desetar
Lovre iz Napulja, »compagno della
porta«
Luka vojnik
Luka, ser, samostrijelac

Luka iz Kotora, »compagno di cas-
tello«
Matija, ser, desetar
Marko majstor, kumburaš vojnik
Marko iz Trenta, majstor, vojnik
»alla porta«
Nikola zet Sika, vojnik
Petar sluga, desetar
Petar, desetar
Petar iz Dulcinja, desetar
Petar iz Pirana, kovač, vojnik
Phedergin, ser, desetar
Pizol, Marin, vojnik
Puia, Stjepan, vojnik
Radić (Radichio), Ivan (Zan) de,
desetar
Radin, majstor postolar, vojnik
Radinović, majstor, vojnik
Renaldo, »compagno di castello«
Sestram, Pavao, vojnik »alla porta«
Stipić, Duje, vojnik
Šimun, vojnik »alla porta«
Turco, Lovre, vojnik
Vačić, Pavao, vojnik
Zanero, »compagno di castello«

Lica po provenijenciji grada ili kraja:

iz Ankone Marko, ser
iz Barija Ivan, vojnik
iz Braća Ceserović, Mihovil
iz Borgo Forte Duje i Petar, (a u
jednom je slučaju Burgoforte već
ime ili nadimak jednog desetara)
iz Dulcinja Damjan Petrov i Petar,
desetar
iz Faenze Ante, vojnik
iz Gubija Ante, ser
sa Krka Marin

iz Kotora Luka, »compagno di cas-
tello«
iz Kuka Mihovil, kovač²¹
iz Manfredonije Florio Scipijev
iz Mutograsa (Montegrasso)²² Luka
iz Napulja Petar, kovač, vojnik i
Lovre, »compagno della porta«
iz Pirana Petar, vojnik
Puljiz Dona, ser
Puljiz Toma, ser

²¹ Giustiniani u svom putopisu po Dalmaciji kaže za Kuk da je to selo koje pripada Solinu, a nalazi se iznad vrha jednog brda iz kojeg izvire rijeka Jadro. (S. Ljubić, *n. dj.*, sv. II, str. 212). Prema opisu to je lokalitet na kojem se danas nalazi selo Kućine, ili negdje u njegovoj blizini.

²² Montegrasso. Vjerojatno je to Mutogras, brdo u Poljicima povrh sela Žrnovnice, nedaleko Splita.

Puljiz Turella Francin, ser
iz Šibenika Mikšić Nikola, ser
iz Tranija Alovise, ser, vojnik
iz Trenta Stjepan, majstor i Marko,
vojnik »alla porta«

nadimak Turčin imali su dvojica
Ivan i Lovre
iz Venecije bio je Alovise, vojnik
nadimak Zagorac imao je Ivan sin
Martinov.